

**N:o 33.**

Af herr **Hedlund**, om tull på ull, lin, hampa och bomull.

Då utgången af innevarande Riksdags utskottsval nu synes gifva vid handen, att ett »nytt system» af nya och höjda tullafgifter skall komma att göra sig gällande inom bevillningsutskottet och kamrarne, beder jag att också få lemna mitt bidrag till detta systems följdriktiga genomförande, enär jag är oviss om, huruvida man kan komma att uppmärksamma denna sak på annat håll.

Vid den tid, då de svenska näringarna voro allmänt skyddade mot utländsk inkräktning, och innan ännu frihandelssystemet, det der ock blifvit kalladt »fribytaresystemet», ryckt Sverige ur svenskarnes hand, och då på grund deraf icke fans någon »oro i sinnena» på de skyddade näringsidkarnes sida, voro också ett par viktiga alster af det svenska näringslifvet, som sedermera blifvit bortglömda, men hvilka jag nu vill uppkalla i minnet, behörigt skyddade.

Jag afser i första rummet den svenska *ullen*, nemligen af våra får.

Lagstiftningen hade omtänksamt värnat om denna gren af vårt jordbruk, och man såg också vid denna tid, hvilken jag lifligt erinrar mig från min ungdom, talrika hjordar af vackra, ulliga får beta på vidsträckta marker, af hvilka största delen numera fallit offer för plogens härjande tand, för ett sädesbruk, som icke lärer längre löna odlarens möda. Man såg dem vaktade af mer eller mindre välklädda herdar och herdinnor, för hvilka dessa arbetstillfällen nu mera gått till hufvudsaklig del förlorade.

Visserligen saknar vårt land ännu icke får och ej heller herdar, som förstå att sorgfälligt klippa dem, men det är dock helt annorlunda än förr.

Ull åstadkommes här numera endast till husbehof, och knappast detta; Sverige har öfversvämmats af utländsk ull och har dermed ej blott

uppoftat många millioner kronor, hvilka vi fått betala i skatt till utlandet, utan också förlorat mycket af arkadisk natur och idyllisk ro.

Det är sant, att dessa våra får voro icke alltid af inhemsk race — »merinos» och andra likartade namn häntydde på främmande börd — men de blefvo inom ett par slägtled så naturaliserade, att man endast med djupa forskningar kunnat uppdaga deras osvenskhet.

Enligt kongl. kommerskollegiets berättelse har införseln af ull under de senare åren — 1883, 1884 och 1885 — uppgått i jemnade medeltal till *två millioner kilo* om året.

Jag behöfver väl icke inför de patriotiska ledamöterna af bevillningsutskottet närmare utveckla, hvad denna siffra innebär. Vare det nog att påvisa, det värdet af denna import — hvilken ju är att betrakta såsom nationalförlust — uppgår till inemot sex millioner kronor. De importerade 2 millionerna kilogram ull motsvara, efter en produktion af 3 kilogram ull pr får, mellan 6 à 700,000 får — lammen oberäknade — och om man beräknar en herde för 100 får, så framstår ett antal af 6 à 7,000 herdar, som kunnat här hafva haft sin goda bergning och angenäma sysselsättning.

En invändning mot ett skydd, som kunde återföra den svenska fårafveln i ett gynsamare läge än det nuvarande, möter måhända här såsom mot hvarje god afsigt att rädda »Sverige åt svenskarne», nemligen den, att våra klädesfabrikanter skulle komma att finna ett sådant skydd mot utländsk ull för sig ofördelaktigt och därför komma att motsätta sig ett förslag i detta syfte.

Denna invändning torde dock innebära en orättvis misstanke mot dessa herrar fabrikanter, hvilka alltid, åtminstone så långt mitt minne går tillbaka, varit varma fosterlandsvänner, i det de alltid ifrat för högt skydd åt den inhemska klädestillverkningen, och lära de icke hafva undandragit sig rätt stora uppoftningar för främjandet af denna sin patriotiska sträfvan.

De voro visserligen, dessa svenska herrar och män, vid tiden för det system, som inträdde med den första franska handels- och sjöfarts-traktaten, mycket ovilligt stämnda mot både lifsmedels- och råvarutullar, i det de till och med läto, genom sina dåtida skrifkunniga vänner, göra veterligt, att utan tullfrihet å dessa varor skulle deras tillverkningar under de nya omständigheterna icke kunna ega bistånd.

I senare tid hafva de dock kommit på bättre tankar i fråga om lifsmedelstullarne, i det de nära förbundit sig med dem, som ifra för tull å råg och mjöl. Denna deras öfvergång till ett bättre fosterländskt åskådningssätt och sinnelag är egnad att ingifva förhoppning om, att de skola

också varmt understödja mitt förslag om införselstull å *ull*, till en början 20 öre per kilogram.

Härmed skulle också en statsinkomst vinnas af 400,000 kronor om året, då man ju icke bör förutsätta, att denna tullafgift skulle minska importen. Det lärer ju nemligen vara det egendomliga förhållandet med skyddstullarne — nemligen i deras tanke, som ej låtit sig vilseledas af frihandlarnes flacka och ytliga teorier — att de icke minska införseln, men ändock gifva åt de näringar, som de skydda, större afsättning och förkofran än förut. Hemligheten lärer ligga deri, att ju högre pris menniskorna få betala för en vara, desto mera förbruka de af henne.

I fråga om statsinkomst hafva vi en annan artikel, som skulle, om tullafgift pålades henne, inbringa vida mer än ofvan nämnda belopp. När vi ju nu lära stå inför en bekymmersam statsbrist, så att vi till och med hotas med att få vår tobak och vårt brännvin fördyrade, lärer det väl vara i sin ordning, att vi först se till, huruvida icke andra hjälpkällor finnas, som kunna mindre tynga på vår förbrukning. Och hvilka kunna väl i detta fall vara bättre, än sådana, som på samma gång skydda det svenska näringslivet, framför allt det med undergång hotade svenska jordbruket.

Jag har förut talat om *ullen* och fåren; jag tänker nu på *linet*, som i sommarens tid kläder åkrarne i grönt och blått. Och dertill kommer tanken på linets rötning och bråkning, med allt det menniskoarbete och allt det glada lif, hvarmed denna linets beredning var förenad i de gamla tider, då det svenska linet var skyddadt mot den utländska konkurrensen.

Nu hemta vi äfven *denna* vara fritt från utlandet, trots det svenska linets företräden, ty svenskarnes förkärlek för det utländska förnekar sig ej heller här.

Enligt kongl. kommerskollegiets berättelser importerades af lin:

1885 .....	kilo	540,483
1884 .....	»	461,229
1883 .....	»	504,564
1882 .....	»	566,492
1881 .....	»	497,273

och torde här en kilogram motsvara i värde *en* krona.

Hvad som gäller om linet, gäller äfven, om ock i mindre mån, *hampan*, hvaraf 1885 importerades ej mindre än 1,485,328 kilo, till ett värde af 816,930 kronor.

Alltså en sammanlagd import af lin och hampa under 1885 till ett värde af öfver 1,300,000 kronor, hvilket ju efter det nu inträdda systemets åtskådningssätt utgör en lika stor årlig nationalförlust.

En tullafgift af 20 öre per kilo *lin* och 15 öre per kilo *hampa* skulle gifva en statsinkomst af omkring 200,000 kronor.

En annan svårare fiende till vår inhemska *lin*- och *hamp*-odling, än tullfriheten å dessa artiklar är, har dock uppstått uti *bomullen*. Och här möter oss äfven källan till en ganska hög statsinkomst.

Denna främmande vara, som för öfrigt verkat menligt äfven för den svenska fårullen, har kanske mer än någon annan importartikel gjort vårt land skattskyldigt till utlandet, och detta till sådana land, hvars svarta invånare väl icke hemta några varor från oss tillbaka. Den har också inverkat menligt på vår gamla goda beklädnad, uti hvilken i forna dagar yllet och linnen, beredda för detta ändamål af flitiga qvinnobänder i hemmen, utgjorde de hufvudsakligaste beståndsdelarne.

Så länge vi tillåta *bomullen* intaga detta rum i vår beklädnad och våra husgeråd, kunna vi aldrig »bevara Sverige åt svenskarne». Vilja vi göra denna fosterländska sats till sanning, ej blott till en tom fras, måste vi jaga ut denna främmande snyltgäst, eller åtminstone icke, såsom nu, mottaga honom med öppna armar.

Införseln af *bomull* kan i medeltal beräknas till mellan tio och elfva millioner kilogram årligen. En tullafgift af tio öre per kilo skulle således gifva oss en statsinkomst af minst *en* million kronor årligen.

På grund af hvad jag här haft äran anföra samt då vidare utveckling af ämnet icke torde vara af nöden inför de »fosterländska» åskådningssätt, som nu blifvit omsider, om ock på något underliga vägar, rådande inom Riksdagen och bevillningsutskottet, tager jag mig friheten föreslå,

att Riksdagen måtte besluta, det införseltullafgifter måtte påläggas:

<i>ull</i> (af får) .....	20 öre pr kilo
<i>lin</i> , ohäklad .....	20 » » »
<i>lin</i> , häklad .....	30 » » »
<i>hampa</i> , ohäklad .....	15 » » »
<i>hampa</i> , häklad .....	20 » » »
<i>bomull</i> , .....	10 » » »

Om remiss till bevillningsutskottet anhålles.

Stockholm den 27 januari 1888.

S. A. Hedlund.